

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 15. — Zurednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: Šeststopenjska petit-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravništvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatov na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 86 kr.

Štev. 199.

V Ljubljani v sredo, 2. septembra 1885.

Tečaj II.

O povzdigi tržaške trgovine.

Večkrat smo se že bavili, piše „Fremdenblatt“, z vprašanjem, na kak način bi se moglo doseči zboljšanje trgovinsko-ekonomičnih razmer Trsta in zraven interesovanih provincij. V tem oziru smo zaznamenovali marsikatero predlogo, kateri so prišli od udeležene in tudi nepoklicane strani ter poudarjali zanimanje vlade, katera obrača svojo pozornost na povzdigo tržaškega prometa ter se temeljito bavi s tem vprašanjem.

Pred kratkim še le smo govorili o posvetovanjih, katera so se vršila v trgovinskem ministerstvu gledé predležeh črtežev za uredbo novega tržaškega pristanišča ter se spominjali tudi nekaterih predlogov, kateri so se stavili gledé naprave dalnje železniške zveze Trsta s severom. Osebito so bili načrti o železnici čez Ture, s katerimi smo se bavili, s katerimi je sicer tudi zahtevanje po Predelski železnici v nekaki posrednji zvezi.

Ni dvojbe, da bi naprava tako zvane „druge tržaške železnice“ za imenovan emporij ne bila velike koristi, in sicer uže zaradi tega, ker bi se mu s tem povzdignila možnost, da s konkurenco severnih pristanišč izgubljena tla si zopet pridobi. Na uresničenje te želje se je vedno gledalo ter se skušalo doseči, a mnoge predlagane črte izkazale so se kot težke in predrage, druge pa bi bile zopet v nevarnost spravile legitimne prometne interese drugih delov države.

Vladi se je konečno posrečilo, z gradnjo kratke proge Trst-Herpelje storiti prvi korak

k zadovoljitvi onih zahtev, za kojih izpolnitev se mestno zastopstvo in večina tržaškega prebivalstva bori uže skoro dvajset let.

Da se pri tamošnjih krajevnih in trgovinskih interesih za bodočnost velike koristi obetajo in da more ta pohlevna železniška pot postati izhajališče važni železniški cesti, razvida se iz spomenice, katero je uže po treh prej izišlih knjižicah prometno politične vsebine znani mestni odbornik in deželni poslanec gospod Cezar Combi sestavil ter zdaj poslal v javnost.

Pisatelj najprej opozarja, da Trst zaradi svoje geografske leže nikdar ne bode na zapadu mogel zavzicati vladajoče stališče in da tudi delovanje na to, da se železniški promet z vzhodom pomnoži, ne bi za delj časa prineslo posebnega uspeha in dobička, in on je torej mnenja, da se glavna pozornost ne bo posebno obračala na to.

Za Trst najugodnejša in najnaravnejša prometna pot je po njegovem mnenju pot od Trsta naravnost proti osrednji Evropi in proti severu. Samo če si ogladi to ozemlje, sme upati Trst na zboljšanje svojega zdanjega položaja, ker bi se s tem vsaj konkurenca severnih pristanišč, katera se še zdaj čuti celó do vrat Trst, mogla konečno odpraviti.

Razen tega preti resna nevarnost od dogradnje srbsko-turške železniške črte do Soluna, kateri se treba nasproti postaviti, če se hoče zabraniti, da ne pride v škodo tržaško tržišče, kakor tudi trgovinska mornarica in nič menj ogerski Lloyd. Da se ta prepreči, nikakor ne zadostujejo več nastajajoča direktna železniška pota skozi Bosno, na jedni strani skozi Dalmacijo k jadranskim prista-

niščem in na drugi strani k turškimi železniškimi zvezam.

Največje važnosti je, da omrežje državnih železnic, katero se razširja od nemško-česke meje do Save, od Dnjestra do Bodenskega jezera, pride na jugu do morja ter tako najde prav za prav še le naraven konec. Sredstvo v dosego tega smotra je deloma uže tu, in sicer v mali progi Trst-Herpelje in v delni progi istranske železnice do Divače. Trebalo bi le še izvesti uže zdavna nameravan črtež, naj se dogradi samo 88 kilometrov dolga zvezna črta Divača-Prevalje-Loka od Besnice čez Ljubelj v Celovec, in druga tržaška železnica bi bila gotova, in sicer v rokah države.

Vlada je vsekako na podlagi zakona o železnici v Herpelje dobila pravico, da se sme za neko letno odškodnino neovirano posluževati južno-železniškega tiru za progo Divača-Ljubljana, s čemer se zveže severo-zapadno državno železniško omrežje s tržaškim pristaniščem, a ta pravica je vender le pogojni pripomoček in dogradba obeh gori omenjenih kratkih zveznih črt bi splošnim interesom vsekako bolj ugajala, ker bi dajala korist posebne državne železnice od severne česke meje doli do zaliva Muggie.

In zato bi po mnenju Combijevem ne trebalo več stroškov, nego za progo Divača-Loka, to je okroglo 9, in za železnico čez Karavanke okolo 11, vkupno torej 20 milijonov goldinarjev, v tem ko bi Predelska črta in črta čez Ture vsaka najmenj toliko stala in bi se vender ne stekala v prvo trgovinsko pristanišče v državi.

Listek.

Prokleta!

(Roman Spisal Emilo Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

21.

„Ti blago srce!“ mislila si je Lucila, ko je bil odšel. — „Nikoli te ne pozabim!“

Proti večeru poravnava svoj račun, in ob osmi uri zapusti gostilnico v nemalo začudo gostilničarja, kateri ni mogel umeti, kako mora imeti gospa divjo idejo, z otrokom dalje potovati v zimski noči!

Bila je to v istini velika nespametnost; pa Lucila je imela svoje trdne ideje.

Nebo je bilo tožno, oblačno, mraz mokroten in silen. Ko dospé v Frémicourt, prične drobno snežiti. Mati in otrok prideta na pokopališče. Oba poklekmeta na enem grobu, potem na drugem. Sneg je zmerom gosteje naletaval. Otrok se je tresel od mraza, njegovi zobci so šklepetali, pa kazal se je vender srčnega. Mati ga vzame v

svoje naročje, pokrije ga tako dobro kolikor možno s volnenim shawlom ter krene proti Terroise.

Ko dojde skozi vas, pride jej v misel, da bi tu prenočila. Pa strah, da ne bi je spoznali, žene jo dalje.

Uže utrujena in brez sape, hoče, da bi otrok korakal poleg nje; pa otrple nožice ga več ne nesó. Zatorej ga vzame zopet v naročje. Tiho je jokal. Na to začne tudi ona jokati. Spoznala je bila svojo neprevidnost!

Sneg je naletaval zmerom gosteje; silen veter ga je gnal čez zemljo. Ubogi Lucili se je sneg kadil v oči, da jej je jemal vid; a besneči vihar jo je zaganjal zdaj sim zdaj tjá. Stopala je le z velikim trudom dalje. A kmalu upešajo zadnje njene moči v borbi z elementi. Nesrečnica je čutila, kako jej otrok drhti vsled mraza; slišala je njegovo ječanje, katero jej je rezalo v srce. Skušala je gledati tjá pred se, pa videla ni nič drugega kakor brezkončno zapuščeno opolzlo pot: nobene hiše, nobenega človeškega bitja, nobenega zavetja! Strah jo prešine.

Zdajci otrok zakriči, na kar ona od strahu isto stori. Pritisne ledeno obličje otrokovo na

svoja ustna ter je obsipava z mrzličnimi poljubi. — „Spati, mama!“ zamrmra otrok tiho. Ona divje zastoče: „Jaz sem prokleta!“ . . .

Zdaj si sname po polnem svoj shawl in volneno svojo ruto za na glavo. V to stvar povije otroka. Ona sama ostane brez brambe, akopram ji sneg naletuje v vratne gube, tam se jej taja ter jej ledeno po hrbtu in prsih kapa! Naenkrat jo strese velik mraz. V ušesih jej zabrni kakor daljno zvonjenje. Nje oko oslepi in vidi rudeče iskre. Strah jej segne v globelje srca. Bala se je namreč, da umre. Zdajci poskusi globoko zasopsti, potem zakriči dvakrat silno: „Pomagajte!“ Vihar razpihue ta klic. Še par omahujočih korakov — potem se jej kolena vsibe. Hropeč zajoče: „Prokleta!“

A ona ne pusti iz rok svojega otroka, da-si se trda zgrudi čez pot. Mali se probudi vsled padea ter glavo pomoli iz svojega zavoja. Ko ugleda svojo mater nepremično v snegu ležečo, silno zavpije, pa tudi njegov krik ni našel odmeva! . . .

Pa kakor da je jeza nebeška uže nasičena, prestane snežiti in vihar poneha.

Po isti poti pripeljeta se dva dobro zavarovana voza. Konji so bili močni, pa trudni in slabo

Poročilo o kopališčih na Kranjskem v letu 1884.

Kopališče imamo na Kranjskem pet, in sicer v Toplicah pri Novem Mestu, v Kameniku, v Mediji (Gallenegg) v okraji litijskem in dve na Bledu, gg. Riklija in Mallnerja. Število vseh gostov bilo je v letu 1884 — 2022, in sicer v Toplicah 993, na Bledu v kopelih g. Mallnerja (Mallnerbrunn zvanem) 858, pri g. Rikliju 81, v Mediji 65 in v Kameniku 25. Med temi bilo je 1049 gostov iz Kranjske in 973 iz družih kronovin Avstrije ter inozemstva. Največ tujcev bilo je pri g. Mallnerju: 773, in sicer iz Koroške 54, iz Štajerske 26, iz Primorja 28, iz Spodnje Avstrijskega 128, iz Gorenje Avstrijskega 72, iz Moravske in Šlezije 12, Česke 22, Dalmacije 2, Poljske 19, Ogerske 184, Hrvatske 54, Nemčije 76, Rusije 3, Italije 10, Francoske 28, Angleške 37, Bavarske 18. 85 bilo je domačinov.

Pri Rikliju bilo je 11 domačinov, 39 iz družih pokrajin Avstrijske in 31 inozemcev.

V Toplicah pri Novem Mestu bilo je domačinov 888, 104 iz družih pokrajin Avstrije in jeden iz Amerike.

V Kameniku bili so trije Kranjci, 9 gostov je bilo iz Gorice, 6 iz Trsta, 2 iz Beča, 2 iz Koroške, 2 iz Rusije in 1 Prus.

V Mediji bilo je 62 Kranjcev in 3 Štajerci.

Povprečno število gostov znaša 405. Kakor razvidno ima največje število tujcev kopališče Mallnerjevo na Bledu, razmeroma najmanje v Toplicah. Vzroki so jasni. Kadar dobimo dolensko in železnico v Kamenik, opomogli si bota gotovo tudi te dve kopališči in dohajalo bo več tujcev. Število tujcev se pa do sedaj dviga le polagoma — in povprečna prirast v primeri s prejšnjimi leti ni posebno znatna. —c.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Več nemških listov bavi se še vedno s sestankom avstrijskega in ruskega cesarja v Kromerizu ter hoté vedeti, da so se tam sklepale važne reči za Evropo. Kake reči, o tem ne vedó povedati. Dunajski dopisnik v „Times“ vendar pripoveduje, da je Avstrija dala Rusiji zagotovila, da bode ona v slučaju vojne med Rusijo in Anglijo vporabila vse svoje moči v to, da ostane Turčija nevtralna. Angleški list „Standard“ pa zatrjuje, da prijateljstvo med Nemčijo in Rusijo ne more biti dolgotrajno, ker so njihini interesi različni.

„N. fr. Pr.“ poroča, da pride dozdani predsednik državnega zbora, dr. Smolka, dne 15. t. m. na Dunaj, da prevzame posle državnozbornskega predsednika. Po poslovnem redu ima namreč stari predsednik poslovati do prihodnjega zasedanja.

podkovani, tako da so le počasi krevsali dalje. Oba voza sta bila imovina glumačev, kateri so, prihajoč iz nekega letnega semnja, bili napoteni v Gray.

V prvem vozu so bili možje, žene in otroci vse vprek, zaviti v stare plašče, raztrgane odeje, v živo pisane krpe; nekateri so ležali na tenkih žimnicah, drugi na goli slami.

Bila je to čudna mešanica mladih in starih, bolj grdih kakor lepih obrazov, s skrbipolnimi in temnimi ali trudnimi pogledi. Bili so to obrazi, na katerih se je zrcalila globoka žalost ali glupa veselost: družba pod poveljstvom bēde.

A ni se vsa truma vozila. Dva moža sta bila izstopila ter stopala naprej, z rokami v žepih, z glavami proti vetru obrneno, tik pred sopihajočimi konji.

Hodeč sta kramoljala, ter oba zabavljala nad tožno jima usodo. Starši je bil Pavliha, norčevalec v družbi, isti, kateri je od tega brec, od onega zausnice dobival, pri tem različne obraze delajoč, krčeč se, ječeč ali smijoč se.

Drugi, visok mladenič pri petindvajsetih letih, igral je prve vloge. Imel je brke ter kratko ostrizene lase.

Pouličnjaki v Liberci hoteli so masčevati dogodke v Kraljevem Dvoru; zbrali so se v petek pred česko „Besedo“ ter pobili več oken. Bili so to večinoma individui iz delavskih krogov, kateri so hoteli izbruhati svojo jezo proti drugi, česki narodnosti v deželi. Napali so na ulici tudi jednega črkostavca ter ga pretepli. Morala je policija krepko poseči vmes ter zabraniti daljše izgrede, in posrečilo se jej je tudi preprečiti jih. Pričele so se stroge preiskave. — Poslancu dr. Trojanu došel je iz Liberce o teh dogodkih naslednji telegram: „Tri dni uže se liberškim Čehom brez povoda preti doma in na cesti, napadajo jih ter pretepajo. Včeraj so se zopet na več krajih Čehom pobila okna z dva do tri kilograme težkimi kamni. Policija nima moči, prosimo brze pomoči.“ Dr. Trojan oddal je telegram kompetentnemu uradu.

Volitve v srbski cerkveni kongres izpale so zelo ugodno za radikalce. Med petdesetimi voljenimi civilnimi zastopniki je 44 radikalcev; med duhovenskimi zastopniki pa so bili izvoljeni 4 radikalci. Vkupno imajo radikalci 31 glasov večine.

Tuje dežele.

Iz Berolina se poroča, da se nemški državni zbor snide v meseci novembru. V tem zasedanju predložil se bode tudi zakon o poštnih hranilnicah.

Nemčija poslala je uže odgovor Španiji gledé Karolinskih otokov. V tem odgovoru Nemčija odločno odreka Španiji vse pravice do Karolinskih otokov; ob enem pa tudi bolj pohlevno apeluje na prijateljstvo med tema državama ter meni, naj bi se ta zadeva poravnala mirno. V odgovoru pa je Nemčija toliko previdna, da se popolnoma ogiblje črhiniti le kako besedico, da si je uže osvojila te otoke.

„Pol. Corr.“ poroča, da se je prostovoljno oglasilo uže mnogo častnikov, kateri hoté iti kot italijanska ekspedicija v Massanah; ta ekspedicija brojila bode 1200 mož, a zdaj oglasilo se je uže mnogo več prostovoljcev.

Med Španijo in Nemčijo še vedno niso razmere poravnane glede Karolinskih otokov. V Madridu ponavljajo se skoro vsak dan po ulicah demonstracije, pri katerih se protestuje proti nemški osvojitvi. Nemški listi pa skušajo dokazati, da Karolinski otoki niso bili nikdar španski, da jih niti geografi niso smatrali za španske. Razen tega hote pa nemški listi Špance tudi preveriti, da niso Karolinski otoki nikake vrednosti, kar pa se ve da istina biti ne more, ker bi se inače nihče zanje ne potegoval.

Novo braziljansko ministerstvo dobilo je od zbornice nezaupnico. Na to naznanil je ministerski predsednik, da bode razpustil parlament. Vršile se bodo torej nove volitve, in po novih vo-

Njegov tovariš Pavliha pa je bil nasprotno gladko obrit in je imel dolge lase, ki so mu padali na tilnik. Mladenič je bil ponosen, zadovoljen sam s seboj, domišljav; Pavliha pa je bil videti pohleven, boječ, obupan. Nekaj kakor grenkoba je ležalo okolo njega ustnic, a v mrkljih očeh tožna senca. Da-si je nesrečnež uže globoko bil pal: vendar nekaj človeškega bilo je ostalo v njem.

Govorila sta o pomanjkanji in bedi, o nespoznanem geniju ter o nevhvaležnosti sveta. To vedno razpravljajoč zaslišita naenkrat kričanje otroka, ki je klečal poleg svoje matere, ki se nič več ganila ni.

22.

Konji so zavohali, da se na deželni cesti nekaj nenavadnega vrši; nastavljali so ušesa, glasno sopli ter nazadnje obstali.

Pavliha in njegov spremljevalec sta uže bila pri otroku, kateri je še zmerom milo kričal.

Ona dva zagledata ubogo Lucilo, katera je bila otrpnela in se več ganila ni. Vzdigneta jo, da se osvedočita, ali je mrtva, ali ima še iskro življenja v sebi.

Pavliha, kateri je opazil, da je nosila usnjeno

litvah se najbrže dozdanji konservativni kabinet ne bode mogel več obdržati na vladnem krmilu, na njegovo mesto pride liberalno ministerstvo.

Razne vesti.

— (Nenavadna poroka.) Pred kratkim vršila se je pred dunajskim magistratom civilna poroka v zelo nenavadnih okoliščinah. Nek trgovec, in sicer kristijanske vere, živel je prej namreč več let na Nemškem in se je tam tudi poročil z neko judinjo. Pozneje naselil se je na Dunaji in tukaj reklo se mu je, da njegov zakon v zmislu avstrijskih postav ni veljaven in da se mu zna prigoditi, da njegovi otroci ne bodo za njim podedovali njegovega premoženja. Zató dal se je z nova, in sicer civilno poročiti. Kar pa je posebno nenavadno bilo pri tej poroki, je to, da sta bila za pričo dva unuka poročencev.

— (Pod vlak prišel.) Dne 27. m. m. storil je nek popotnik, ki se je peljal z vlakom, med Dunajem in Payerbachom na strašen našin konec. Ko pride vlak namreč do neke postaje, skoči ta, predno se je vlak še vstavil, z voza, a tako nesrečno, da je prišel pod kolesa in je šlo še nekoliko voz čezenj. Raztrgalo ga je na drobne kosce, koje so raztresene izpod voz pobrali. Kakor se pripoveduje, bil je ponesrečeni nek brivec in je zapustil udovo in sedem nepreskrbljenih otrok.

— (Grozni umori v Mainzu.) Iz Mainza poroča se z dne 28. avgusta: Včeraj zjutraj našli so delavci ob Reni človeško truplo. Odsekani sta mu bili obe roki in obe nogi, katerih nikakor niso mogli najti. Iz tega sklepa se, da se je zločin izvršil kje drugje, in da se je truplo tja preneslo. Komaj pa se je začelo razburjenje, ki se je vsled tega bilo v veliki meri polastilo mestnoga prebivalstva, polegati, uže se je raznesla vest o drugem groznem umoru. Dobili so namreč strašno razmesarjeno soprogo nekega črevljarja v njeni sobi. Vrata so bila zaprta in je policija morala vlomiti. Krv je bilo je po tleh in po stenah polno, in pod posteljo stal je s krvjo napolnjen lonec, iz česar bi se sklepali dalo, da so grozodejci nesrečnico klali. Kedo da je to in ono grozodejstvo doprinesel in ali je oba zločina izvršil jeden in isti hudodelec, se še ne ve. Sum pa leti na nekega črevljarja in njegovega pomagača, katera sta v isti ulici delala. Pred ta večer slišali so sosedje prihajati iz sobe umorjene strašen krik, a ker to ni bilo ravno nič nenavadnega, jim tudi na misel ni prišlo, da bi se bili pobrigali, kaj je bilo vzrok onemu kriku. Policiji bode se nedvojbeno posrečilo priti na sled storilcu.

— (Ženski dvoboj.) Iz Ventimiglie se z dné 22. m. m. poroča: Včeraj zjutraj stali sta si v vili Angleža Hamburyja dve gospé v dvoboju nasproti. Orožje, s kojim sta se bili razsrjeni Evini hčeri, bili sta dve debeli — palici. Povod temu dvoboju ni prav znan, a sluti se, da sta si dami sporekli pri igri, kakor se to tolikokrat prigodi tudi pri moških duelantih.

torbico čez ramo, sname jej le-to ter si jo sam obesi čez ramo.

Trije možje skočijo z voza ter na povelje vodje, kateremu je bilo ime Croquefer, položijo Lucilo z otrokom vred na voz k ženskam, katere koj oba ponesrečenca povijejo in nekoliko ogrejó.

Lucila je še živela; menili so pa vsi, da jej zadnji vzdih plava uže na ustnih. Pridno drgnenje in par kapljic žganja, pomagalo je, da je prišla malo k sebi, pa ostala je kakor slepa in gluha. Zdelo se je, da jej je telo omrtudeno, le malo se je gibalo.

Mali Leon, kateri se je bil malo pogrel, zaspal je med nogami kosmatinastega ovčarskega psa, kateri mu je z ginljivo stanovitnostjo lizal obrazek in ročice.

Dva moža iz družbe morala sta menjavno korakati pred vozom, da sta konja poganjala. Mladenič in Pavliha sta bila sedaj tega prosta; prvi vstopi v prvi voz. Pavliha, kot manjši umetnik, moral se je zadovoljiti z dekoracijskim vozom, kjer se vgnjezdí med šatorskim platnom, viteškimi dvoranami, hrastovimi gozdi in podijskimi latami.

Bil je mehkočuten človek in mislil je še nekaj časa na žalostno najdbo. Pri tem pa se spomni

Kakor trdijo priče, tolkli sta se gospé z veliko razjarjenostjo, vendar navzoči zdravnik po končanem dvo-boji ni imel posebno mnogo opraviti, kajti kri ni pre-hudó tekla.

— (Zelo tolažilno.) Bolnik: „Gospod doktor, pa je tudi res, da je operacija brez vse bolečine?“ — Doktor: „Gotovo za bolnika, a za nas zdravnike ne, mi smo pri taki operaciji vselej strašno razburjeni.“ — Bolnik: „Kako to?“ — Doktor: „No tako, ker se nam v sto slučajih komaj jedenkrat srečno izide!“

— (Čudna želja.) „Oh, rajši bi si bil nogo zlomil, kakor da sem si hlače strgal!“ — „Na na, kako je to mogoče?“ — „To je tako, ljubi prijatelj: zdravnik še malo na denar čaka, a ta sitni krojač ga hoče takoj imeti.“

Domače stvari.

— (Odlikovanje.) Presvitli cesar podelil je komandantu okrajne žandarmerije Ivanu Unter-rainerju srebrni križec s krono v priznanje nje-govih zaslug, ki si jih je pridobil v službi.

— (Nj. c. in kr. visokost gosp. fegm. nad-vojvoda Rainer) pripelje se dné 7. t. m. ob 3. uri popoldné z južno železnico v Ljubljano ogledovat tu-kajšnje brambovske čete. Nj. ces. visokost nastanil se bode v hótelu „pri Slonu“.

— (Dolenjska železnica.) V „T. T.“ se po-roča iz Ljubljane: Trasiranje dolenjske železnice, ka-tera se bode imenovala „Cesaričine Stefanije železnica“, je dokončano. Začetek tako dolgo zaželjeni gradnji že-leznice je torej storjen.

— (Krajcarska podružnica „Národnega Doma“) z veseljem konstatuje, da se krajcarske knji-žice med poverjenike precej pridno razpečavajo in da se je uže tudi otvorilo depošiljanje skupljenih denar-jev. — Doposlalo se je namreč prvih 12 gold. s knjizico št. 10 (poverjenik gosp. J. M. iz Zagorja — čast marljivemu nabiralcu — *vivat sequens!*). Laskavo je citati med doplačevalci v tej knjizici tudi imena do-plačevalk in oživila se nam je pri tem skromna nada, da se morda vendar začno domoljubni krogi nežnega spola še posebno zanimati za koristno in lepo našo idejo ter da se nam dejanski pridružijo k sodelovanju — bodrilno in navduševalno. — Razen od krasotic naših nadejamo pa se tudi prijaznega odziva od na-rodnih naših čitalnic — onih malih središč, ki po slo-venski zemlji raztresena širijo, netijo in reprezentujejo probujeno narodno zavest. — Upamo, da jih vidimo kmalu tudi na našem torišči. (Denar in oglasila za poverjeništvu pošiljati je gosp. dr. Jos. Starétu, blagaj-niku „Národnega Doma“ v Ljubljani.)

— (Občini zbor „Narodne Šole“, društva v podporo slovenskemu ljudskemu šolstvu, bode dne 9ga septembra 1885. leta ob 6. uri popoldne v mestni dvorani s sledečim vzporedom: 1.) Ogovor prvomest-nikov. 2.) Poročilo o odborovem delovanju v XIII. dru-štvenem letu. 3.) Pokladanje društvenega računa in

usnjene torbice, katero je mladi ženi snel, ne da bi ga bil opazil tovariš. Resnično, tu je ležala pri njem. Ni bila ravno zeló napolnena, pa vendar precej teška. Potrese jo. Radovednost se mu vzbudi. Torbica je bila zaprta, pa na ključarnici ležal je ključek.

Hipec se obotavlja, potem jo odpre. Nekaj mu je pravilo, da ne dela prav. Pa radovednost ubozega vlačugarja je večja od njegovega čuvstva za taktnost. Ker je bila velika tema, potiplje z roko v torbico in začuti denarne stebričke. „Saj sem si mislil!“ zamrmra tresoč se. Zdajci vzame stebriček ter ga potehta na roki. „Težek je“, misli si. „To mora biti zlato!“ In prešteval je stebričke ter meril njihovo dolgost. Ni več dihal, hrópel je. Navzlic mrazu pokažejo se debele potne kaplje na njegovem čelu. Mrzlica ga je tresla. Trenotek se ne gane, tiščeč odprto torbico na svoje prsi. „Zlato!“ zamrmra. „Kup zlata, premoženje!“ In zopet spreleti dihtenje njegovo telo.

„Nobeden ni videl, da sem torbico snel ženi z rame. Otrok je premajhen, da bi o tem kaj vedel, kaj govoril. Če žena umre, kedo bo kedaj kaj izvedel... Zlato je moje!“

(Dalje prihodnjič.)

imenovanje pregledovalcev računov. 4.) Volitev 9 od-bornikov. (Funkcionarje voli odbor sam.) 5.) Nasveti. Odborniki „Narodne šole“ za leto 1884/85 so bili: Stegnar Feliks, prvomestnik; Praprotnik Andrej, pod-predsednik; Močnik Matej, blagajnik in tajnik; Borštnik Ivan, Govekar France, Podkrajšek Henrik, Praprotnik France, Tomšič Ivan, Žumer Andrej. — V četrtek dne 10. septembra t. l. zboruje tudi v mestni dvorani: „Vdovsko učiteljsko društvo“, a za njim „Slovensko učiteljsko društvo“ z običajnim dnevnim redom.

— („Narodna Šola“,) društvo v podporo ljudskih šol in učiteljev s sedežem v Ljubljani, raz-glasilo je ravnokar računski sklep za XIII. opravilno dóbo. Dohodkov je bilo 1677 gl. 17 kr., stroškov pa 1632 gl. 55 kr., blagajnični ostanek v gotovini znaša 44 gl. 62 kr. Pri sklepu računa ima torej društvo poleg ostalega šolskega blaga gotovine 639 gl. 62 kr. Tako ugodnega prometa menda to društvo ni še imelo v vsej dóbi svojega obstanka; to pa se je posebno za-hvaliti visokodušnim podpirateljem, kajti letos znašali so dobrotni doneski 1003 gl. 98 kr. Naj bi to blago-tvorno društvo dobilo še vedno več dobrotnih podpira-teljev! Blag njegov namen zasluži pač vsestranske podpore.

— (Duhovenske spremembe v lavantinski škofiji.) Premeščeni so gg. kaplani: Vinko Bau-man k sv. Antonu v Slov. Goricah, Matija Kele-mina v Slivnico pri Mariboru in Gregor Hrastl v Hoče.

— (Pasijonske predstave.) V deželnem gle-dališči vršile se bodo jutri, v petek in nedeljo pasijonske predstave trpljenja in smrti Jezusovega pod vodstvom g. Ed. Alleschove družbe, ki sestoji iz 30 oseb starobavarske pasijonske družbe. Družba je jako dobro izvežbana ter ima prav krasno opravo. Pro-gram je zelo obširen in zanimljiv. Nadejamo se, da ne bode nihče zamudil udeležiti se teh predstav. Gospod Allesch dal je na mnogih krajih predstave, in povsodi bil pohvaljen in odlikovan tudi od visokih gospodov. Natančnejši program povedó na voglih prilepljeni plakati.

— (Tatvina.) Neznani tatovi ukrali so pred-večeranjim po noči v Koslerjevem gradu v Spodnji Šiški tri konjske oprave, vredne 70 gold.

— (Ponesrečil se.) Iz litijskega okraja poroča se nam z dné 27. avgusta: Včeraj dobili so 68letnega Valentina Debeljaka iz Tenetiš v ondotnem potoku mrtvega. Kakor se pripoveduje, šel je ta prej-šnji dan na večer, ko se je uže tema delala, čez zelo ozko brv, ki nima nobenega držaja, in je pri tem pa-del v vodo. Voda je ondi sicer le pol metra globoka, a padel je vznak ter zapletel se tako v vejevje ob bregu rastočih grmov, da se ni mogel iz njih izmo-tati in je na ta način utonil.

— (Strelna udarila.) Iz Borovnice piše se nam z dné 29. avgusta: Danes zjutraj ob tri četrt na se-dem tresčilo je v kozolec Ivana Telbana iz Dol. Po-slopje zgorelo je v kratkem času z vsem, kar je bilo notri. Škodo ceni pogoreli na 3000 gold. Zavarovano poslopje ni bilo.

— (Strelna vola ubila.) Iz Nove Vasi na Notranjskem se nam piše: Dne 29. m. m. okolu devete ure predpoludnem tresčilo je v hlev posestnika Ivana Bovhe v Silcah, ne da bi bilo poslopje zažgalo. Pač pa je strela zadela jednega vola in ga usmrtila. Vol bil je vreden 160 gl.

— (Na mariborskem učiteljski) se je vsled ravnokar izdanega ministerskega odloka število obligatnih ur za slovenščino povišalo od 2 na 4 ure.

Narodno-gospodarstvene stvari.

Vremenski pregled za mesec avgust 1885.
Priobčil Ferd. Seidl.

Meseca julija nadvladal je v vremenskem oziru po zapadni in srednji Evropi visoki zračni tlak s svojimi posledki, ob robu njegovega področja pa — daleč od nas — pomikale so se depresije.

Slične razmere ponavljal je avgust, le da so se vršile v ožjem okvirju, in so zatorej menjave tudi naše domovinske pokrajine dosegle.

V resnici nahajemo ob nastopu avgusta še barom. višino prejšnjega meseca. Njeno jedro obsegalo je Far-Oerske otoke. Pomikala se je proti vzhodu ter 8. dan zapustila Evropo.

Pred seboj je rinila barom. nižino, ki je 1. avgusta taborila nad Vzhodnjim morjem. Koj za hrptom je barom. višini sledila zopet nižina (od 5. do 10. dne) tako, da so tisti kraji zopet prišli iz področja ciklone v anticiklono in zopet v ciklono. To vse se je vršilo večinoma v severni polovici Evrope. V jugu nahajemo poč-četkom avgusta barom. višino počasi odhajajočo čez Malo Azijo; za njo je koračila nižina od Balearskih otokov nadalje.

Šesti dan meseca prijavila se je nova anticiklona (barom. višina) s središčem nad Španijo, 10. dan za-sedla je uže Avstrijo, Nemčijo, Italijo in Balkanski poluotok — na Kranjskem smo imeli visoki zračni tlak 764 mm. — sredi meseca pa se je ob Uralu poslo-vila od Evrope. Vzporedno višini koračile ste dve barom. nižini jedna za drugo od zahoda Irske nadalje. Druga njiju je bila za Angleško viharna; kajti barom. stanje je upadlo do 735 mm.!

Še je bila imenovana anticiklona ob Uralu, ko se je uže nova oznanila ob zahodu Irske 13. dan. Baš sredi meseca segla je daleč čez Avstrijo — na Kranj-skem je tedaj zračni tlak vspel se do vrhunca za av-gust: 767 mm. — potem pa se je obrnila proti severo-vzhodu ter 24. dan nad Peterburgom odšla.

Od 13. do 17. dne spremljala jo je ob levem robu spredaj depresija, ko pa je anticiklona proti se-verji krenila, bila je barom. nižina na južno stran po-tisnena.

Zatorej nahajemo njeno jedro 20. dan nad Nizo-zemskem, od tod se je pomikala proti Rusiji in je 29. dan čez Peterburg odšla.

Uže 18. dan je prišla druga, mala barom. depre-sija do Italije, bila je 21. in 22. nad Istro in severno polovico Adrije ustanovljena ter je ovirala s svojim oblacjem Triglavu pogled na morje. Zadnjikrat je 24. dan na kontinentu bivala, in sicer nad Balkanom.

Od 18. do 24. ste bili tedaj vedno dve depresiji nad srednjo Evropo in tretja je bila deloma v južni soseski.

Od 25. do 28. dne vladal je precej enakomeren zračni tlak (760 do 764 mm.) nad srednjo Evropo; jedro barom. višine pa je bilo uže od 21. nadalje nad zahodom Irske ustanovljeno in je tam skoro vstrajalo do konec meseca.

Zelo vplivna je postala depresija, ki se je 25. dan od Atlantskega morja sim približala Biskayskemu za-livu (755 mm.) Precejšnji zračni tlak nad srednjo Evropo oviral je nekoliko dni njeno pomikanje; 29. dan pa je bila zelo znižana (745 mm.) na južno Francosko došla ter je uže segala na jedni strani do Irske, na drugi preko Avstrije do Črnega morja. Donesla je vihar, močne nevihte in dež Francoski, Švici, zahodni Nemčiji, gorenji Italiji, jadranskemu obrežju in Kranjski. Drugi dan (30.) bila je depresija uže nad Avstrijo došla, in danes 31. avgusta uže zapušča njeno središče meje našega cesarstva, pomikajoč se proti Rusiji.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Višnja Gora, 1. septembra. Volilni shod prav dobro obiskovan. Volilci sprejeli Šukljejev obširni govor z živahnim odobravanjem.

Praga, 2. septembra. Cesarsko pismo, pisano dné 1. septembra v Plznu, do namestnika izreka českemu prebivalstvu, osebito plzenskemu, zahvalo za pojave neomahljive udanosti, ljubezni in zve-stobe.

Berolin, 2. septembra. „Nord. Allg. Zeitung“ pravi, da so poročila listov o iztiravanju pruskih podanikov iz ruske Poljske pretirana, ali po pol-nem neresnična. Od novega leta do začetka av-gusta se je sploh iztiralo samo 113 inozemcev, med temi 61 Nemcev, ker ali niso imeli potnega lista, ali so bili brez dela ali pa so bili vlačugarji. Nekateri so bili iztirani tudi zaradi tega, ker so se udeležili delavskih demonstracij v Varšavi.

Madrid, 1. septembra. Tu sim došla nem-ška nota ugovarja, da bi Španija imela kake pra-vice do Karolinskih otokov, ter apeluje na prija-teljstvo Španije; da je Nemčija zasela Karolinske otoke, nič ne omenja.

Pariz, 1. septembra. V Marseillu umrlo je včeraj 28 oseb na koleri.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 2. septembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82 50	gld.
» » » srebru	83 50	
Zlata renta	109 10	
5% avstr. renta	100 05	
Delnice narodne banke	871 —	
Kreditne delnice	287 75	
London 10 lir sterling	124 40	
20 frankovec	9 88	
Cekini c. kr.	5 88	
100 drž. mark	61 05	

Tuji.

Dné 31. avgusta.

Pri **Maliči**: Springer, lastnik časopisa, in Angel, trgovec, z Dunaja. — Schrötter, c. kr. fin. nadkomisar, iz Brna. Mallesovich, uradnik, iz Dubrovnika. — Purkhardhofer, zavarov. uradnika vdova; Cambiagio, zasebnica, z rodbino, in Brichta, zasebnica, iz Trsta. — Baronovka Roner iz Kranja. — Pfeifer iz Leskoveca.

Pri **Slonu**: Haag z Dunaja. — Pocher iz Badena. — Zabransky, zasebnica, z rodbino, iz Prage. — Weiss, trg. soproga, iz Travnika. — Hailer iz Trsta. — Kovacco, trgovec, s sinom, iz Sibenika. — Novak K. in J. iz Zagreba. — Skalak, urad. soproga, iz Karlovca. — Winter, žitotržec, iz Koprivnice. — Dr. Pukelj, c. kr. sod. pristav, z rodbino, iz Maribora.

Pri **Južnem kolodvoru**: Werdmüller s sestro in Strauss, profesor, s sestro, z Dunaja. — Holzinger iz Gorice. — Pregenzer iz Pulja. — Lerchner, uradnik, s soprogo, iz Ljubljane.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nobo	Mo-krina v mm
1. septbr.	7. zjutraj	733 84	12 6	vzh. sl.	obl.	6 00
	2. pop.	733 07	16 0	jvzh. sl.	»	»
	9. zvečer	735 46	12 4	bzv.	dež	»

Umrlí so:

Dné 1. septembra. Josip Matheusche, hišnik, 65 l., Karolinska zemlja št. 8, krvni mrtvoud.

Lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan razpošilja zdravila s pošto na deželo; dalje

salicilno ustno vodo, aromatična, vpljiva oživiljajoča, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 velika steklenica 50 kr., (115) 8

salicilni zobni prašek, splošno priljubljen, vpljiva zelo oživiljajoča in napravi zobe blesteče bele, à 30 kr.

Blago za in obleke

le iz trajne ovčje volne, za moža srednje velikosti

310 metrov { za gld. 4,96 iz dobre ovčje volne;
za » » 8,— » boljše » »
jedno obleko { » » 10,— » fine » »
» » » » 12,40 » jako fine » »

Peruvijen iz najfine ovčje volne v najmodernih bojah, najnoveje za **gospejne suknene obleke, meter po gld. 2,20 in gld. 2,40.**

Črni kožuhaš Palmerston-tricot, čista ovčja volna za **gospejne zimske plašče, meter po 4 gld.,** loden za **gospejne plašče zoper dež in oblačila.**

Popotne ogrinjače, komad po gld. 4, 5, 8 in do gld. 12,—. Najfineje obleke, hlače, prevlekače ali svrhne suknje, blago za suknje in dežne plašče, tišl, loden, komis, predenino, cheviot, tricot, ogrinjače za dame in biljardne preproge, peruvien, toskin priporoča

Ustanovljeno **Jan. Stikarofsky** — 1866 —

fabriška zaloga v Brnu.

Vzorki franco. Vzorki (ogledniki) razpošiljavajo se gg. krojaškim mojstrom **nefrankovano.** Pošiljatve proti povzetji čez 10 gld. franco.

V zalogi imam suknja vedno za več nego 150 000 gld. av. v. in umeje se, da mi pri veliki svetovni trgovini ostane mnogo suknjenih **ostankov,** dolžih od 1 do 5 metrov, in sem torej primoran, take ostanke po **jako nizkih fabriških cenah** razpečavati. Vsak pametno misleč človek mora sprevideti, da od tako malih ostankov **ni možno** razpošiljati **vzorkov** na ogled, ker bi marveč vsled nekoliko stotin naročenih teh vzorkov ne ostali v kratkem nijedni vzorki a je torej skozi in skozi **sleparija,** ako firme suknene blaga inserirajo suknene ostanke; v tacih slučajih so vzorki odrezani od celih kosov a ne od ostankov, torej je namen takega postopanja očividno.

Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjavajo ali pak se pošlje nazaj denar.

Dopisi vsprejemljí se v nemškem, ogerskem, českem, poljskem, laškem in francoskem jeziku.

zobe in zobovje
Umetne
vdevlje po najnovšem amerikanškem načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje plombovanja in vse zobne operacije (39) 43
zobozdravnik **A. Paichel,**
poleg Hradskega mostu, 1. nadstropje.

Odlikovani s tremi zlatimi in jedno svetinjno za zaslugę
Fran Jožefov grenki vrelec
od davna iskušena, izborna grenka voda.
Zaloga povsodi. Vodstvo je v Budimpešti

V dosego in ohranjenje zdravja se je uže od nekľaj prav dobro izkazalo

kri čistilno zdravenje

ker le-to odpravlja marsikako v telesu dremajočo kal težkih bolezni. — Naj-izborniše in najbolj učinkujoče sredstvo v to svrhu je

J. Herbabny-jev pomnoženi

Sarsaparilla-sirop

J. Herbabny-jev pomnoženi Sarsaparilla-sirop mehko in polagoma raztaplja in zelo zboljšava kri, ker vse ostre in bolehe snovi, ki vstvarjajo kri gosto, vlaknato in za brzo pretakanje ne sposobno, iz istih odpravlja, ter vse skazene in bolehe soke, nakupično slezo in žolč — uzroki mnogih bolezni — **neškodljivim in neboleznim načinom** odvaja iz telesa. — Učinek njegov je torej izboren pri zapiranju telesa, krvnem navalu v glavo, šumenju v ušesih, vrtočlavi, glavobolu, pri trganju in hemoroidnih boleših, zaslezenju želodca, slabem prebavljanju, otekanju jeter in vranice, dalje pri napenjanju žlez, hudem lišaji, kožnih izpuštkih itd.

Jedna steklenica z brošurico vred velja 85 kr., po pošti sprejemana 15 kr. več za zavitek.

Vsaka izvorna steklenica imeti mora gori stoječo varnostno znamko v znamenje pristnosti. (62) 10—10

Osrednja razpošiljavna zaloga za provincije:

lekarna „pri usmiljenju“

Jul. Herbabny-ja

Dunaj, Neubau, Kaiserstrasse Nr. 90.

Zaloge imajo dalje naslednji gospodje lekarji; v **Ljubljani**: J. Svoboda, G. Piccoli, J. pl. Trnkóczy, V. Mayr; v **Celji**: J. Kupferschmied, Baumbachovi dediči; v **Reki**: C. Silhavy, G. Prodám; v **Celovci**: V. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v **Novem Mestu**: D. Rizzoli; v **Trsti**: C. Zanetti, G. Faraboschi, J. Serravallo. E. pl. Leutenburg, P. Prendini; v **Beljaku**: E. Scholz, dr. E. Kumpf; v **Velikovci**: dr. J. Jobst; v **Vipavi**: A. Konečny.

Kranjska eskomptna družba v likvidaciji v Ljubljani.

Aktiva.

Bilanca z dné 31. avgusta 1885.

Passiva.

Št.		gold.	kr.	Št.		gold.	kr.
1	Za tekoči račun	69 400	27	1	Akeijna glavnica	150 000	—
2	Dvojljivi račun delničarjev	341 666	14	2	Akeijne obresti	37	50
3	Tekoči račun kreditnega društva	19 404	58	3	Kreditnega društva porošteni zaklad	20 607	50
4	Dvojljivi račun » » » »	6 668	99	4	Kreditnega društva obresti in poroštv. zaklad	2 892	77
5	Rimesni račun A	32 302	—	5	Račun rezervnega zaklada kreditnega društva	2 654	90
6	Rimesni račun B	36 393	32	6	Za tekoči račun	25 601	71
7	Troški	1 250	35	7	Effektni račun	254	02
8	Najmarina	428	—	8	Rimesne obresti A	4 103	68
9	Služnine	3 328	24	9	Rimesne obresti B	4 011	62
10	Za pokriti kredit	700	—	10	Obresti za pokriti kredit	537	15
11	Račun troškov Avg. Tschinklovih sinov	1 519	03	11	Giro	343 356	43
12	Giro-imenje	31 000	—	12	Račun prvega 25% poplačanja pri giro-konto	278	42
13	Račun blagajnice	1 495	06	13	» drugega 25% » » » »	1 119	58
14	Račun dobička in izgube	12 892	10	14	Provizije	131	89
				15	Obresti za tekoči račun	2 400	91
				16	Mobilije	460	—
		558 448	08			558 448	08

V Ljubljani v dan 31. avgusta 1885.

Kranjska eskomptna družba v likvidaciji.

Za knjigovodstvo:

(130)

Mayer s. r.

Jos. Luckmann s. r.

Fran Zeschko s. r.
knjigovodja.